

Slide 1

Čtyřjazyčný korpus
Jiří Levý, *Umění překlada*
česky-anglicky-německy-rusky

Patrick Corness
Centre for Translation Studies
University of Leeds, England

InterCorp Workshop září 2013
patrickcorness.wordpress.com

Čtyřjazyčný korpus
Jiří Levý, *Umění překlada*
česky-anglicky-německy-rusky

Popis korpusu
Co ČK přináší InterCorpu
Vyhledávání a čtyřjazyčný výstup

InterCorp Workshop září 2013
patrickcorness.wordpress.com

V této krátké prezentaci chci stručně popsat obsah a strukturu čtyřjazyčného korpusu, sestaveného ze čtyř vydání klasického díla Jiřího Levého *Umění překlada*.

Jde o korpus čtyř paralelně zarovnaných textů, který lze použít pro porovnání libovolných prvků českého, německého, ruského a anglického textu z hlediska lexikografického, gramatického, translatického atd.

Tento korpus jsem začal vybudovávat během práce na překlada knihy v textovém editoru Wordu, později jsem ho importoval do své databáze a dnes je již také zintegrován do systému *InterCorp*.

Čtyřjazyčný korpus
Jiří Levý, *Umění překlada*
popis korpusu

CENTRE FOR
TRANSLATION STUDIES
at the University of Leeds

Historie vydání a překládání
Dodatky a vynechávky

InterCorp Workshop září 2013 patrickcorness.wordpress.com

Strukturu čtyřjazyčného korpusu *Umění překlada* je třeba vidět ve světle historie vydání knihy v češtině a jejího překladů do němčiny, ruštiny a angličtiny, také ve světle dodatků resp. vynechávek, provedených pro potřeby cizích, tj. nečeských čtenářů.

Jiří Levý, *Umění překlada*
historie vydání a překládání

CENTRE FOR
TRANSLATION STUDIES
at the University of Leeds

Umění překlada, Praha, Československý spisovatel, 1963

Die literarische Übersetzung, Frankfurt, Athenäum, 1969

Искусство перевода, Москва, Прогресс, 1974

Umění překlada, Praha, Železný, 1983, 1998

The Art of Translation, Amsterdam, John Benjamins, 2011

InterCorp Workshop září 2013 patrickcorness.wordpress.com

LEEDS

První vydání *Umění překlada* Jiřího Levého vyšlo v roce 1963. Obsahovalo četné příklady, znázorňující různé přístupy k překládání, včetně problémů a úskalí překladatelovy práce. Byly zaměřeny, pochopitelně, na literární překlad z češtiny nebo do češtiny, pro české čtenáře.

Později, Jiří Levý připravil zrevidované a rozšířené vydání, obsahující alternativní příklady překladů z němčiny a do němčiny, znázorňující problémy překládání z hlediska německých čtenářů. Tuto zrevidovanou verzi přeložil do němčiny Walter Schamschula, byla vydána v roce 1969. Právě tato verze byla ve světových translatologických kruzích nejznámějším vydáním Levého díla, vlastně prakticky jediným dostupným vydáním, do té doby, než konečně vyšel anglický překlad v roce 2011.

Jiří Levý, *Umění překladu*
historie vydání a překládání

CENTRE FOR
TRANSLATION STUDIES
at the University of Leeds

Umění překladu, Praha, Československý spisovatel, 1963

Die literarische Übersetzung, Frankfurt, Athenäum, 1969

Искусство перевода, Москва, Прогресс, 1974

Umění překladu, Praha, Železný, 1983, 1998

The Art of Translation, Amsterdam, John Benjamins, 2011

InterCorp Workshop září 2013 patrickcorness.wordpress.com

LEEDS

Jiří Levý připravil i další zrevidované vydání, směřující tentokrát, s příslušnými příklady, k ruským čtenářům. Tuto verzi přeložil do ruštiny Vladimir Rossels, byla vydána v Moskvě v roce 1974.

Mezitím bylo původní české vydání rozebráno, i vlastně, ve světle revize a rozšiřování textu v rámci německého a ruského vydání, byl již neaktuální. Horší byla skutečnost, že se bohužel předloha těchto nových verzí (české rukopisy, přeložené do němčiny respektive do ruštiny) nezachovala. Druhé české vydání připravil Karel Hausenblas na základě svého zpětného překladu z německého vydání z roku 1969, plus některé úryvky z prvního českého vydání z r. 1963, vynechané i z německého a z ruského vydání z toho důvodu, že byly velmi specificky směřované k českým čtenářům.

Čtyřjazyčný korpus
Jiří Levý, *Umění překlada*
dodatky v tomto korpusu

Am leichtesten ist es, den spanischen dramatischen Vers durch einen eingebürgerten heimischen Verstyp zu ersetzen, was in den germanischen Literaturen vor allem der Blankvers ist. In dieser Weise wurde z. B. Lope de Vega von **John Garret Underhill** u. a. ins Englische übersetzt, Der Richter von Zalamea wurde von **Adolf Wilbrandt** in Blankversen ins Deutsche übertragen:

Rebodello: Der Teufel soll uns holen, der uns so
Von einem Ort zum ändern lässt marschieren
Und nirgends rasten!
Mehrere Soldaten: Amen!
Rebodello: Sind wir denn
Zigeuner, die das Land durchziehn? Beständig
Die aufgerollte Fahne vor uns her,
Samt dieser Trommel –
Erster Soldat: Fängst du wieder an?

InterCorp Workshop září 2013 patrickcorness.wordpress.com

Předlohou pro můj anglický překlad byly jak české vydání Karla Hausenblase tak i německá verze Waltera Schamschuly. Některé ryze české úryvky bylo třeba z anglického vydání vynechat, na druhé straně se v německé verzi našel materiál, který se hodil i pro anglické čtenáře. Bral jsem zřetel i na některá místa v ruském vydání.

Při směřování textu k anglickému čtenáři jsme se s paní redaktorkou dohodli na nepatrné dodatky. V německém vydání nacházíme tuto zmínku o tom, jakým způsobem přeložili německý a anglický překladatelé španělský dramatický verš. Vlastní příklad takového překladu do němčiny je uveden, jak vidíme zde, ale přesto, že anglický překladatel je na stejné stránce jmenovaný, jeho anglický text chybí. Bylo jasné, že je třeba tento text najít a dodat do knihy:

Slide 7

Čtyřjazyčný korpus
Jiří Levý, *Umění překlada*
dodatky v tomto korpusu

CENTRE FOR
TRANSLATION STUDIES
at the University of Leeds

Lope de Vega was translated this way into English by John G. Underhill:

Enrique: Hermosa playa!
Ramiro: En su orilla
mil bellas ninfas estan.
Enrique: Es la noche se san luan
y la fiesta de Seuilla.
Todo en esta gran ciudad
es en estremo perfeto,
(Lope de Vega, Lo Cierito por lo Dudoso, Acto I)

Don Enrique. Beautiful shore!
Ramiro. A thousand sportive nymphs
Consort upon the strand.
Don Enrique. This is the night
And festival of our good patron John,
Fiesta of Sevilla. All the city
Is of a rare and most extreme perfection.
(Transl. J. G. Underhill)

InterCorp Workshop září 2013 patrickcorness.wordpress.com

LEEDS

Tento příklad překlada dramatu Lopeho de Vega jsem dodal do anglického vydání.

Čtyřjazyčný korpus
Jiří Levý, *Umění překladu*
vynechávky v tomto korpusu

CENTRE FOR
TRANSLATION STUDIES
at the University of Leeds

A téměř neomezenou příležitostí ke stylistickému rozrůžňování dává češtině možnost vytvářet předponami a příponami ze základního slova stále nově a stylisticky účinně odvozeniny:

An almost limitless stylistic variety is made possible by the capability of Czech to create new stylistically effective derivatives by adding various prefixes and suffixes to a word stem. [...]

lehký, lehounký, lehoučký, lehoulinký, nadlehčený vylehčený; žlutý, žlutavý žluťoučký, žlutkavý, nažloutlý, zažloutlý zežloutlý, přížloutlý vyžloutlý žlucený; otevřít, pootevřít, připootevřít, nedovřít, přivřít, rozevřít atd. atd. ...

InterCorp Workshop září 2013 patrickcorness.wordpress.com

LEEDS

Na druhé straně, některé úryvky, směřované specificky k českým čtenářům, které proto chyběly v německém a ruském vydání, nemělo smyslu přeložit ani do angličtiny.

Například, při diskusi o bohatství českých deminutiv oproti neslovanským jazykům je vynechán tento dlouhý spis konkrétních příkladů českých deminutiv.

Čtyřjazyčný korpus
Jiří Levý, *Umění překladu*
vynechávky v tomto korpusu

 CENTRE FOR
TRANSLATION STUDIES
at the University of Leeds

Názorně lze možnosti výběru ukázat např. na krátké větě z *Babičky* „ozvali se myslivec i mlynář“. Pro slovo „mlynář“ čeština nemá možnost jiné volby. Zato již místo „myslivec“ se najdou synonyma „hajný“, „lesník“, místo „ozvali se“, „připojili“, „pravil“, „řekl“, „rozhlásil“; stejně i ke spojení obou substantiv je možno použít variačních prostředků: „a“, „s“, „jak-tak“.

InterCorp Workshop září 2013 patrickcorness.wordpress.com

Podobně, tyto příklady stylistických prvků *Babičky* Boženy Němcové nemělo smysl přeložit pro nečeské čtenáře.

Čtyřjazyčný korpus
Jiří Levý, *Umění překladu*
vynechávky v tomto korpusu

CENTRE FOR
TRANSLATION STUDIES
at the University of Leeds

I mezi tak blízkými jazyky, jako jsou čeština a slovenština, jsou v kategorii gramatických rýmů rozdíly:
„Slovenština má např. v první osobě jednotného čísla všude koncovku — m (např. proti češ. vedu je slov.
vědem, proti kupuji je kupujem atd.). Z toho vyplývají pro slovenštinu větší možnosti gramatických rýmů a
menší možnosti rýmů různorodých (nejsou tu například rýmy typu ledu — vedu, sluji — pluji).

InterCorp Workshop září 2013 patrickcorness.wordpress.com

LEEDS

Zde je příklad úvah Levého o srovnávací versologii češtiny a slovenštiny, které nemají místo v cizích vydáních knihy.

Čtyřjazyčný korpus
Jiří Levý, *Umění překladu*
vynechávky v tomto korpusu

 CENTRE FOR
TRANSLATION STUDIES
at the University of Leeds

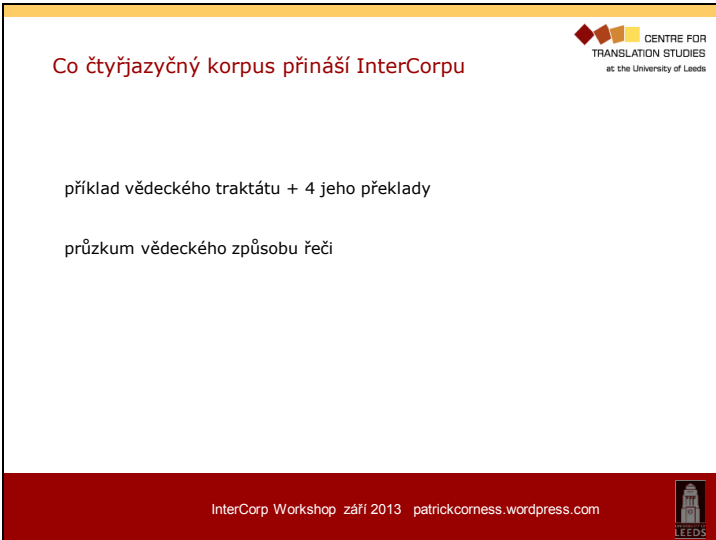
Shody opěrné souhlásky využívá soustavně např. Karel Hlaváček, jak ukázal již Vojtěch Jirá. Nelze však s Jirátem souhlasit, že Hlaváček je první český básník, který hojněji užíval této rýmové formy: „Rýmování konsonantu před rýmovým vokalem nenajdeme zpravidla u básníků před Hlaváčkem. Najdeme-li je někdy u Vrchlického, pak tehdy, když bylo třeba nějak kompenzovat hubenost jednoslabičného rýmu v otevřené slabice. Ale do prozodického systému to uvedl, pokud mohu pozorovat, teprve Hlaváček.“

Rým s opěrnou souhláskou má však v české poezii svou tradici již před Hlaváčkem. Jen v prvním zpěvu Máje je dvojslabičných a trojslabičných rýmů s opěrnou souhláskou, které Jirátko pokládá za Hlaváčkovu novum, celá řada a jsou to rýmy pro Máchu typické:

bledá — hledá, zřela — mřela, vlnou — plnou, spějí — její, hraje — kraje, kvítí — svítí, baví — zbaví, tvého — svého; zakvítá — prosvítá, nahnuté — napnuté, utírá — zastírá.“

InterCorp Workshop září 2013 patrickcorness.wordpress.com

Tento úryvek, který se týká české versologie, jsme také pochopitelně vynechali.

Co čtyřjazyčný korpus přináší InterCorpu

příklad vědeckého traktátu + 4 jeho překlady

průzkum vědeckého způsobu řeči

InterCorp Workshop září 2013 patrickcorness.wordpress.com

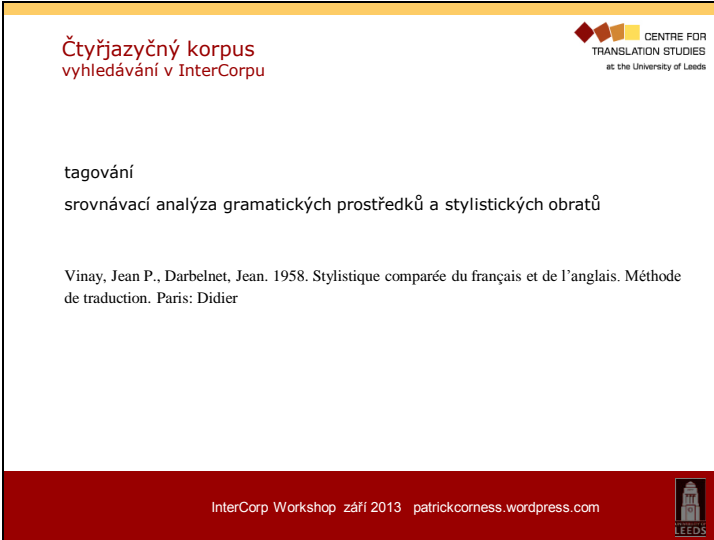
LEEDS

Korpus *Umění překladu* Jiřího Levého nabízí příklad vědeckého traktátu ve čtyřech verzích, umožňuje tím průzkum vědeckého způsobu řeči.

Korpus nabízí příklady překladatelských řešení v kontextu vědeckého (translatologického) způsobu řeči, obzvláště teorii literárního překladu, lze porovnat ekvivalenty ve čtyřech jazycích.

Jak upozorňuje sám Levý, kritika překladu musí brát zřetel na zdrojový jazyk a na konkrétní vydání, s kterým překladatel skutečně pracoval. To se musí zjistit. Analýza tohoto korpusu musí tedy brát na zřetel, že předlohou pro druhé české vydání z roku 1983, upravené r. 1998, byl zpětný překlad německého vydání z r. 1969, s dodatky z prvního českého vydání z r. 1963.

Až InterCorp zahrne i srbské vydání, bude třeba brát zřetel na fakt, že jde o překlad ruského vydání, atd. V současné době připravuje italská překladatelka překlad *Umění překladu* do italštiny, nota bene z vydání anglického.

Čtyřjazyčný korpus
vyhledávání v InterCorpu

tagování
srovnávací analýza gramatických prostředků a stylistických obrátů

Vinay, Jean P., Darbelnet, Jean. 1958. *Stylistique comparée du français et de l'anglais. Méthode de traduction*. Paris: Didier

InterCorp Workshop září 2013 patrickcorness.wordpress.com

V InterCorpu, tagování korpusu umožňuje vyhledávání gramatických a jiných kategorií. Nebudu zde uvádět podrobnosti konkrétního přístupu k tagování v systému *InterCorpu*, to vysvětlí odborníci.

Obecně lze jednoduše říci, že tagování korpusu umožňuje vyhledávání gramatických a jiných kategorií, pro identifikaci překladatelských procesů a strategií, jako například transpozice, modulaci apod., které opisují Vinay a Darbelnet ve své práci *Srovnávací stylistika francouzštiny a angličtiny*:

Vinay, Jean P., Darbelnet, Jean. 1958. *Stylistique comparée du français et de l'anglais. Méthode de traduction*. Paris: Didier

Čtyřjazyčný korpus
vyhledávání v InterCorpu

CENTRE FOR
TRANSLATION STUDIES
at the University of Leeds

tagování
srovnávací analýza gramatických prostředků a stylistických obrátů

Patrick Corness. 1999. *Stylistic aspects of translation from Czech into English: some features of a sample non-literary corpus*. In: Patrick Corness & Jana Králová. 1999. *Folia Translatologica: International Series of Translation Studies, Vol. 7. Issues of Translation into a Non-Native Language*, 11-83

InterCorp Workshop září 2013 patrickcorness.wordpress.com

LEEDS

V krátké analýze z roku 1999 v které jsem se opíral o teorie Vinay a Darbelnet, a kterou jsem vypracoval na základě neliterárního korpusu článků, přeložených z češtiny do angličtiny, jsem dospěl k názoru, že se při překládání do cizího jazyka (zde z češtiny do angličtiny) u českých překladatelů projevuje typické odchylování se od pragmatických norem angličtiny.

Tagování tohoto většího korpusu (*Umění překladu*) umožňuje širší srovnávací analýzu těchto a jiných gramatických prostředků a stylistických obrátů, kromě toho lze porovnávat překladatelská řešení ve čtyřech jazycích.

Patrick Corness. 1999. *Stylistic aspects of translation from Czech into English: some features of a sample non-literary corpus*. In: Patrick Corness & Jana Králová. 1999. *Folia Translatologica: International Series of Translation Studies, Vol. 7. Issues of Translation into a Non-Native Language*, 11-83.,

vyhledávání a čtyřjazyčný výstup:
příklady

lexika
terminologie
angličtina vs. ostatní jazyky
versologický glosář: heslo *rým*

InterCorp Workshop září 2013 patrickcorness.wordpress.com

Tento původní netagovaný subkorpus, který dnes prezentuji, lze používat k vyhledávání konkordance konkrétních lexikálních jednotek, například pro znázornění překladatelských řešení na úrovni lexikální-sémantické, anebo pro vybudování terminologických glosářů. Postupně ukážu některé příklady takových konkordancí, znázorňujících překladatelská řešení na úrovni obecné lexiky, terminologie a frazeologie. Je zajímavé, že v této oblasti se někdy projevuje kontrast mezi angličtinou na jedné straně a češtinou, němčinou a ruštinou na straně druhé.

Překladové korpusy lze používat při budování slovníků a specializovaných glosářů. Zde ukážu, jaké materiály z tohoto korpusu lze získat pro sestavení menšího čtyřjazyčného glosáře, třeba z oboru versologie. Vyhledal jsem všechny výskyty slova *rým* v jeho kontextech. Ukážu tuto konkordanci jako frazeologický slovníček slova *rým* s jeho překlady do ostatních tří jazyků.

V *InterCorpu* lze samozřejmě kategorizovat slova podle slovního druhu, což zase umožňuje rozsáhlejší a sofistikovanější analýzu překladatelských postupů a řešení.

vyhledávání a čtyřjazyčný výstup
terminologie: fenomenologie Romana Ingardena

vrstva zvukových útvarů jazykových, vrstva významových jednotek jazykových,
vrstva zobrazených předmětů, vrstva schematizovaných aspektů

a stratum of phonetic formations, a stratum of verbal units of meaning, a stratum of
represented objects and a stratum of schematised aspects

Schichten (die der sprachlichen Lautgebilde, der Bedeutungseinheiten, der
dargestellten Gegenstände, der schematisierten Ansichten)

слой словесных звучаний, слой значений, слой представленных предметов,
слой схематизированных видов

InterCorp Workshop září 2013 patrickcorness.wordpress.com

Levý poukazuje na překladatelské postupy, přičemž jeho analýza je místy založena na teoriích Romana Ingardena o tzv. literárním díle uměleckém. Bral jsem na vědomí terminologii užívanou Ingardenem (v pracích, napsaných původně v němčině nebo v polštině), překladateli jeho děl do angličtiny a použití této terminologie Jiřím Levým v češtině.

vyhledávání a čtyřjazyčný výstup
translatologické termíny

vinterpretování
dokreslování
dotahování
dotváření
domýšlení
doříkat zámku
nedořečené

InterCorp Workshop září 2013 patrickcorness.wordpress.com

CENTRE FOR
TRANSLATION STUDIES
at the University of Leeds

LEEDS

Ve svých úvahách o překladatelských postupech, Levý píše, například, o tendenci překladatelů vysvětlovat význam předlohy:

Základní snahou překladatelovou je dílo domácím čtenáři přetlumočit, tj. učinit mu je srozumitelným, podat mu je formou pro něho srozumitelnou.
Tento rámcový cíl často strhuje i v detailech.

Překladatel má k textu poměr interpreta, proto text nejen překládá, ale také vykládá, tj. zlogičťuje, dokresluje, intelektualizuje. Tím jej často zbavuje umělecky účinného napětí mezi myšlenkou a jejím vyjádřením.

Levý 1998, 145

vyhledávání a čtyřjazyčný výstup
translatologické termíny

Základní snahou překladatelovou je dílo domácímu čtenáři přetlumočit, tj. učinit mu je srozumitelným, podat mu je formou pro něho srozumitelnou. Tento rámcový cíl často strhuje i v detailech.

Překladatel má k textu poměr interpreta, proto text **nejen překládá, ale také vykládá**, tj. zlogičťuje, dokresluje, intelektualizuje. Tím jej často zbavuje umělecky účinného napětí mezi myšlenkou a jejím vyjádřením.

Levý 1998, 145

vinterpretovávání
dokreslování
dotahování
dotváření
domýšlení
dořikat zámlku
nedořečené

InterCorp Workshop září 2013 patrickcorness.wordpress.com

Ukážu, jak se řešilo překládání do angličtiny, a – pro porovnání, i do ostatních jazyků, termínů, vztahujících se na pojem rozvedení, vykládání, vysvětlení, vinterpretovávání.

vyhledávání a čtyřjazyčný výstup
translatologické termíny

 CENTRE FOR
TRANSLATION STUDIES
at the University of Leeds

vinterpretovávání **over-interpretation**

Někteří překladatelé se domnívají, že skutečností chápání by mohlo při přexponování vést k dokreslování a **vinterpretovávání** významů, které v díle nejsou.

Some translators believe that an approach to the apprehension of artistic reality based on such a reconstruction, if overdone, could lead to over-representation, and to **over-interpretation whereby translators read into** the source work meanings which are not actually present.

InterCorp Workshop září 2013 patrickcorness.wordpress.com

vyhledávání a čtyřjazyčný výstup
translatologické termíny

 CENTRE FOR
TRANSLATION STUDIES
at the University of Leeds

vinterpretovat **read into** **h**ineininterpretieren **воспроизвести**

překladatelé text logicky domýšleli a **vinterpretovali** do něho představu zvuku, který si s hlukem aut nejspíše spojujeme.

the translators rationalised their interpretation of the text and **read into** it a notion we normally associate with the sound made by a car.

die Übersetzer haben den Text zu Ende gedacht und die Klangvorstellung, die wir mit dem Autolärm verbinden, **hineininterpretiert**

переводчики логически домыслили и **воспроизвели** образ звука, более всего ассоциирующегося с шумом автомашин.

InterCorp Workshop září 2013 patrickcorness.wordpress.com

vyhledávání a čtyřjazyčný výstup
translatologické termíny

vinterpretovány **read into**

I ve zpětných překladech úryvků z Čapka jsou mnohé věci do textu **vinterpretovány**

There is much that has been **read into** the text, even in the back translations of the above passages from Čapek.

InterCorp Workshop září 2013 patrickcorness.wordpress.com

CENTRE FOR
TRANSLATION STUDIES
at the University of Leeds

LEEDS

vyhledávání a čtyřjazyčný výstup
translatologické termíny

 CENTRE FOR
TRANSLATION STUDIES
at the University of Leeds

vinterpretuje build...into interpretiert...hinein раскрывает

Překladaatel ovšem zná celý vývoj, který ve hře proběhne, a někdy tyto své vědomosti **vinterpretuje** již do počátečních scén.

Translators of course know the full story that is to unfold, and they are inclined to prematurely **build their knowledge into** the early scenes, as for example in Althaus's translation of the 'fencing match in words' between Valère und Mariane quoted in 5.4 above (Verbal Action).

Der Übersetzer kennt freilich die ganze Entwicklung, die das Stück durchläuft, und er **interpretiert** sein Wissen manchmal schon in die Anfangsszenen **hinein** (z. B. in dem Redestreit zwischen Valère und Marianne in der zitierten Übersetzung von Althaus).

Переводчику, разумеется, известен весь путь развития, который предстоит пройти персонажу на протяжении спектакля, и он иногда **раскрывает** эти свои знания уже в начальных сценах.

InterCorp Workshop září 2013 patrickcorness.wordpress.com

vyhledávání a čtyřjazyčný výstup
translatologické termíny

dokreslovat **fill out** **zuende zeichnen** **дописывать**

není správné vysvětlovat náznak, dořikat zámlku, **dokreslovat** dílo tam, kde ani pro čtenáře originálu nebylo vše naplno řečeno.

It is not appropriate, however, to explicate hints, spell out what was left unsaid or fill out the meaning where it was cryptic even for the reader of the original.

Es ist nicht gerechtfertigt, eine Andeutung zu erläutern, Verborgenes auszusprechen, das Werk dort **zuende zu zeichnen**, wo nicht einmal für den Leser alles zur Gänze ausgesagt worden war.

неверно будет пояснять намек, договаривать то, о чем писатель умолчал в оригинале, — словом, **дописывать** произведение там, где и соотечественникам автор не все рассказал.

InterCorp Workshop září 2013 patrickcorness.wordpress.com

vyhledávání a čtyřjazyčný výstup
angličtina/ostatní jazyky

problematika
replika
aktualizace

InterCorp Workshop září 2013 patrickcorness.wordpress.com

Některá obecná slova v češtině mají zrcadlové ekvivalenty v mnoha evropských jazycích, přičemž v angličtině se vyžadují různá řešení, podle kontextu.

Jako příklady tohoto jevu v stávajícím korpusu můžeme vyhledat takové kontrastující řešení v případě pojmů *problematika*, *replika*, *aktualizace*, *aktuální* apod.

vyhledávání a čtyřjazyčný výstup
angličtina/ostatní jazyky

č. *problematika*

problematika	concerns	Problematik	проблематика
problematika	issue	Problematik	проблематика
problematika	issues	Fragen	проблематика
problematika	issues	Problematik	проблематика
problematika	problems	Problematik	проблематика

InterCorp Workshop září 2013 patrickcorness.wordpress.com

Přírozeným, prakticky automatickým ekvivalentem českého *problematika* je v němčině a v ruštině zrcadlové slovo **Problematik** resp. **Проблематика**

Na druhé straně se v angličtině vyskytují různá slova (*problem, problems, issue, issues*). Řešení záleží na kontextu.

Němčina není tak důsledná jako čeština, někdy se vyskytuje *Problem, Probleme, Frage, Fragen*, ale velmi často, jako překlad českého slova *problematika*, nacházíme slovo *Problematik*.

V angličtině slovo *problematic* existuje jen jak přídavné jméno:
angl. problematic = č. *problematický*)

vyhledávání a čtyřjazyčný výstup
angličtina/ostatní jazyky

č. *problematika*

CENTRE FOR
TRANSLATION STUDIES
at the University of Leeds

Jádro lingvistické problematiky	The crux of the matter from a linguistic standpoint	die linguistische Kernfrage	основной лингвистический вопрос
překladatelská problematika	translation issues	Übersetzungsproblematik	переводческая проблематика
překladatelská problematika	translation problems	Übersetzungsproblem	Трудностей ... перед переводчиком
problematika Othella	How we imagine Othello	Die Problematik des Othello	проблематика «Отелло»
problematika tohoto románu	The theme of this novel		

InterCorp Workshop září 2013 patrickcorness.wordpress.com

Jak se do angličtiny překládá české slovo *problematika* v různých kontextech vidíme trochu lépe zde:

vyhledávání a čtyřjazyčný výstup
angličtina/ostatní jazyky

 CENTRE FOR
TRANSLATION STUDIES
at the University of Leeds

č. problematika

problematika při překládání měr a vah	the treatment of weights and measures	Problematik beim Übersetzen von Maßen und Gewichten	проблематика перевода мер и весов
tím obtížnější je problematika překladu	the more problematical translation becomes	desto schwieriger ist die Übersetzung	тем труднее перевод
Z hlediska naší problematiky	From the perspective of translating discussed here	Aus der Sicht unserer Fragestellung	Исходя из нашей проблематики

InterCorp Workshop září 2013 patrickcorness.wordpress.com

 LEEDS

vyhledávání a čtyřjazyčný výstup angličtina/ostatní jazyky <i>replika = dialogue, dialogue turn</i>		CENTRE FOR TRANSLATION STUDIES at the University of Leeds		
dialogue	Ve vztahu k mluvčím jde o to, že replika nejen pojmenovává předměty, vlastnosti a děje, o nichž postava mluví, ale současně charakterizuje postavu samu: podle toho, jak vypovídá o objektech, vypovídá současně sama o sobě.	The relationship with the speakers is twofold. The dialogue denominates objects, properties and actions mentioned by the characters, but it simultaneously defines the characters themselves, since the latter reveal something about themselves in the way they speak about the objects.	Bei der Beziehung zum Sprechenden geht es darum, daß die Replik nicht nur Gegenstände, Eigenschaften und Handlungen, von denen die Gestalt spricht, mit Namen nennt, sondern auch darum, daß sie gleichzeitig die Gestalt selbst charakterisiert: indem sie über die Objekte aussagt, sagt sie auch über sich selbst aus.	В отношении говорящего реплика выполняет свою функцию тогда, когда не только содержит данные о предметах, качествах и действиях, о которых персонаж говорит, но в то же время характеризует и его самого: рассказывая о чем-то, он рассказывает и о себе.
dialogue turn	Rozdíly mezi jednotlivými kontexty se co možná vyhraňují, za každou replikou v dialogu se zřetelně objevuje celý významový kontext, do něhož je zapojena, a vyhraněný noetický postoj nebo trvalý efekt osoby[...].	The boundaries between the respective contexts are as clear-cut as possible, clearly revealing the entire semantic context in which each dialogue turn is embedded and the person's clearly defined noetic position or inherent affect. [...]	Die Unterschiede zwischen den einzelnen Kontexten sind so ausgeprägt wie möglich, hinter jeder Replik im Dialog erscheint deutlich der ganze semantische Kontext, in den die Replik einbezogen ist, und die klar umrissene Stellung oder der gleichbleibende Affect einer Person. . .	Различия между отдельными контекстами предельно отчетливы, за каждой репликой видится четко очерченный семантический контекст, в которой она включена, и выразительная исходная поза или определенное эмоциональное состояние действующего лица...

InterCorp Workshop září 2013 patrickcorness.wordpress.com

Podobným případem je české slovo *replika*.

V angličtině přímý ekvivalent neexistuje, kdežto v němčině a v ruštině je zrcadlové slovo *Replik* resp. *реплика*

vyhledávání a čtyřjazyčný výstup angličtina/ostatní jazyky

replika = dialogue turn, exchange

CENTRE FOR
TRANSLATION STUDIES
at the University of Leeds

dialogue turns	Rozhraní mezi sousedními replikami jsou nepřekročitelná, a nadto ještě se každá replika rozpadá v několik samostatných úseků, z nichž každý nezávisle na ostatních poukazuje k nějaké duševní vlastnosti osoby.	The boundaries between successive dialogue turns cannot be crossed; and not only that – every turn is also broken up into a number of separate segments, each of which, independently of the others, refers to a particular psychological trait of the person.	Die Grenzlinien zwischen benachbarten Repliken sind unüberschreitbar, und darüber hinaus zerfällt noch jede Replik in einige selbständige Abschnitte, von denen jeder, unabhängig von den anderen, auf irgendeine seelische Eigenheit der Person hinweist.	Границы между соседними репликами непреодолимы, и, сверх того, почти каждая реплика распадается на несколько самостоятельных отрезков, каждый из которых независимо от остальных характеризует те или иные душевные качества действующего лица.
exchanges	Rozhraní mezi sousedními replikami v dialogu jsou zdůrazněna výraznými klauzulemi, které zakončují téměř každou repliku.	The boundaries between successive exchanges in the dialogue are highlighted by a marked closure to virtually every turn.	Die Grenzlinie zwischen den benachbarten Repliken im Dialog wird durch semantische Klauseln betont, die fast jede Replik beenden.	В диалоге подчеркнуты-выразительными клаузулами, завершается почти каждая реплика.

InterCorp Workshop září 2013 patrickcorness.wordpress.com

vyhledávání a čtyřjazyčný výstup
angličtina/ostatní jazyky
replika = lines

CENTRE FOR
TRANSLATION STUDIES
at the University of Leeds

line	<p>např. replika Akulina z Gorkého Měšťáků: „Drahousku, vždy je... Drahousku! Copak já něco říkám! Já i v koutku... Jen si nenadávej! Nehádej se! Miláčkové!“</p>	<p>(cf. Akulina's line in Gorki's play <i>The Petty Bourgeois</i>: "My dears! But I... my love! Did I speak? I'm just")</p>	<p>co die Replik Bessemenovs in Gorkijs <i>Die Kleinbürger</i>: »Ihr Unbarmherzigen! Unterkrigen wollt ihr uns! ... Worauf seid Ihr so stolz? Was habt Ihr schon geleistet? Und wir - wir haben gelebt! Wir haben gearbeitet... und Häuser gebaut... für Euch ... haben gestündigt... vielleicht schwer gestündigt - für Euch!«</p>	<p>например реплика Акулины из «Мещан» Горького: «Толубички! Да я ведь... родной ты мой! Разве я говорю что? Да и я в углу! Только не ругайтесь, вы! Не грызите друг друга, милые!»</p>
lines	<p>Neověřena zůstala teze J. [167] Veltruského: „Neexistuje drama, v němž by např. repliky jedné osoby byly neseny intonací, repliky druhé osoby expirací.“</p>	<p>The contention of the Czech theatre scholar Jiří Veltruský (1942: 420) that "No drama exists in which the lines of one person are based on intonation and those of another are based on expiration; yet to be verified. [...]"</p>	<p>Nicht bestätigt blieb indessen die These von J. Veltruský: »Es gibt kein Drama, in dem z. B. die Repliken einer Person von der Intonation, die der anderen von dem Wortakzent getragen würden.</p>	<p>Непроверенным остался тезис Велтрусского (J. Veltruský): «Не существует драмы, где бы, например, все реплики одного действующего лица были интонационные, а все реплики другого — экспираторны.</p>

InterCorp Workshop září 2013 patrickcorness.wordpress.com

vyhledávání a čtyřjazyčný výstup

angličtina/ostatní jazyky

replika = lines

CENTRE FOR
TRANSLATION STUDIES
at the University of Leeds

lines	Ve vztahu k posluchači se uplatňuje volní zaměření repliky (dialog je slovní jednání) a mnohost adresátů (replika je vnímána, a někdy odlišně interpretována, ostatními postavami na scéně a hledištěm).	The relationship with the listener involves volitional orientation of the lines (dialogue is verbal action) and the plurality of addressees (the lines are perceived, and may be interpreted in different ways, by the other characters on stage and by the audience).	Bei der Beziehung zum Zuschauer kommt die Zielrichtung der Replik zur Geltung (der Dialog ist eine Worthandlung) und die Vielheit der Adressaten (die Replik wird aufgenommen und manchmal von den übrigen Personen auf der Szene und vom Publikum verschieden interpretiert).	Связь со слушателями предполагает целеустремленность реплики (диалог есть словесное действие) и множественность адресатов (реплика воспринимается и подчас по-разному истолковывается персонажами и зрительным залом).
lines	Zachovat stupeň stylizace repliky je někdy důležité pro její podtexty.	It may be important to preserve the degree of stylisation of the original lines because of their subtexts.	Manchmal ist es für den Untertext von Wichtigkeit, den Stilisierungsgrad der Repliken zu bewahren.	Сохранить определенную степень стилизованности реплики иногда необходимо, чтобы передать подтекст.

InterCorp Workshop září 2013 patrickcorness.wordpress.com

vyhledávání a čtyřjazyčný výstup
angličtina/ostatní jazyky
replika = utterance

CENTRE FOR
TRANSLATION STUDIES
at the University of Leeds

utterance	<p>Není např. nesnadné pochopit stylistické ladění jedné repliky, ale je již obtížné ze všech replik a činů postavy si představit její charakter.</p>	<p>It is not too difficult, for example, to apprehend the stylistic tone of a particular utterance in the dialogue, but it is difficult to form a notion of a given character's nature from the sum of all their utterances and actions.</p>	<p>Es ist beispielsweise nicht allzu schwierig, den Stilwert einer Replik allein zu verstehen, aber es ist bereits schwer, aus allen Repliken und Handlungen sich die Vorstellung von dem Charakter einer Gestalt zu bilden.</p>	<p>Не составляет труда, например, схватить стилистический строй одной реплики, но трудно из всех реплик и действий персонажа составить себе представление о его характере.</p>
------------------	---	--	--	--

InterCorp Workshop září 2013 patrickcorness.wordpress.com

LEEDS

**CENTRE FOR
TRANSLATION STUDIES**
at the University of Leeds

vyhledávání a čtyřjazyčný výstup
 angličtina/ostatní jazyky
aktuální = topical, contemporaneous, up-to-date
aktualizace = contemporisation, up-dating

Také překladatel se může odpoutat od překladatelské iluze ... tím, že se obrací ke čtenáři osobními a aktuálními narážkami.	Translators can also abandon the translational illusion by... addressing readers with personal and topical allusions.	Auch der Übersetzer kann von der übersetzerischen Illusion abschweifen , indem er ... den Leser mit persönlichen und aktuellen Anspielungen >anspricht-.	И переводчик может разрушить иллюзию, разкрыв свое мировоззренческое кредо, ... личными и актуальными намеками, обращенными к читателю.
Bez tohoto pracovního postupu se překladatel úplně neobejde nikdy ale jeho zneužívání vede k adaptaci a aktualizaci .	Translators cannot ever avoid this procedure entirely, but its misuse leads to contemporisation .	Dieses Arbeitsverfahren kann der Übersetzer niemals ganz umgehen, sein Mißbrauch führt jedoch zur Adaptation und Aktualisierung .	Без него переводчику не обойтись, но злоупотребление им ведет к пересказу и осовремениванию .

InterCorp Workshop září 2013 patrickcorness.wordpress.com

Česká slova *aktualizace*, *aktuální*, resp. něm. **Aktualisierung**, **aktuell**, a někdy i ruská slova **актуальными**, **актуализацию** platí vůči angličtině jako falešný přítel (podobné slovo v cizím jazyce s odlišným významem).

V angličtině, **actual** má význam skutečný, vlastní apod. Ekvivalentem slova **aktuální** resp. **aktuell** je **topical**, **up-to-date** apod.

aktualizace znamená **up-dating**

Prakticky neexistuje v angličtině **actualisation**; vyskytuje se výjimečně, ve významu **realizace**.

vyhledávání a čtyřjazyčný výstup

angličtina/ostatní jazyky

aktuální = topical, contemporaneous, up-to-date

aktualizace = contemporisation, up-dating

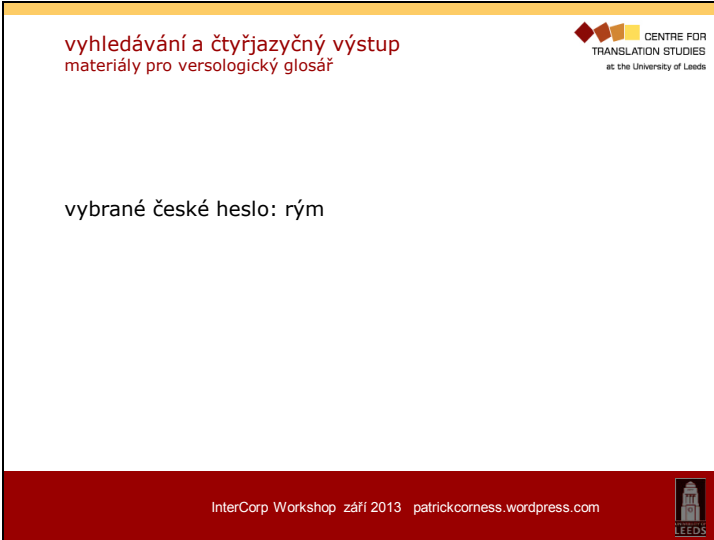

CENTRE FOR
TRANSLATION STUDIES
at the University of Leeds

... při adaptaci takové literatury také nejčastěji přehráním dochází k aktualizaciexcessive adaptation may often result in contemporisation.	...kommt es auch am häufigsten durch Übertreibung zur Aktualisierung .	При адаптации произведений такой литературы переводчик чаще всего приходит к осовремениванию текста.
a) Protiklad mezi pravidelným a volným veršem je často záměrně aktualizován : mnozí básníci píší pravidelným veršem, který je „přestrojen“ za verš volný.	The distinction between regular and free verse is often deliberately foregrounded . Many poets write regular verse disguised as free verse.	a) Die Antithese zwischen dem regelmäßigen und dem freien Vers wird manchmal absichtlich aktualisiert : manche Dichter schreiben einen regelmäßigen Vers, der als freier Vers >verkleidet< ist.	а) Иногда противопоставление свободного стиха правильному становится намеренным приемом : некоторые поэты пишут правильным стихом, «перестроенным» в свободный.

InterCorp Workshop září 2013 patrickcorness.wordpress.com

vyhledávání a čtyřjazyčný výstup
materiály pro versologický glosář

vybrané české heslo: rým

InterCorp Workshop září 2013 patrickcorness.wordpress.com

CENTRE FOR
TRANSLATION STUDIES
at the University of Leeds

LEEDS

Lze porovnávat terminologii tohoto vědeckého traktátu ve čtyřech jazycích a eventuelně sestavit glosář klíčových termínů a pojmů v oblastech jazykovědy, literární vědy, teatrologie nebo versologie.

Můžeme vzít jako příklad výstup vyhledávacího procesu zaměřujícího na zjištění užití terminologie v oblasti vybraného tématu versologie, a sice rým v češtině a porovnání ekvivalentů v ostatních jazycích.

**CENTRE FOR
TRANSLATION STUDIES**
at the University of Leeds

vyhledávání a čtyřjazyčný výstup
materiály pro versologický glosář: *rým*

akusticky přesný rým	acoustically exact rhyme	akustisch genauer Reim	точности созвучия
akusticky obohatit rým	enhance acoustic rhyme	den akustischen Reim bereichern	обогащать звучание рифмы
aliterační rým	alliterative verse, alliterative rhyme	Stabreim	<i>Stabreim</i>
aliterační rým, starogermánský	alliterative verse, Old Germanic	altgermanischer alliterierender Vers, altgermanischer	аллитерационный стих, древнегерманский
asonance	assonance	Assonanz	ассонансной
bandlní rým	banal rhyme	banaler Reim	рифм банальных
bohatý a gramaticky správný rým	rich rhyme which is also grammatically correct	gleichzeitig reicher und grammatisch richtiger Reim	одновременно и богатые и грамматически неоднородные
bohatý rým	rich rhyme	reicher Reim	богатая рифма
bohatý rým, přijímání nebo odmítání	Whether rich rhyme is accepted or rejected	Ob der reiche Reim angenommen oder abgelehnt wird	Принятие или отвержение богатой рифмы
bohatým rýmům, sklon k	tendency towards rich rhyme	Neigung zu reichen Reimen	склонность к богатым рифмам

InterCorp Workshop září 2013 patrickcorness.wordpress.com

LEEDS

vyhledávání a čtyřjazyčný výstup materiály pro versologický glosář: <i>rým</i>		 CENTRE FOR TRANSLATION STUDIES at the University of Leeds	
dekanonizace rýmu	decanonisation of rhyme, rhyme decanonisation,	Dekanonisation des Reims, Dekanonisierung des Reims	деканонизация рифмы
dekanonizovaný rým	decanonised rhyme	dekanonisierter Reim	деканонизованная рифма
důrazná rýmová pozice	stressed rhyme position	betonte Reimstellung	подчеркиваются рифмующей позицией
dvojslabičný rým	disyllabic rhyme	zweisilbiger Reim	двуслобная рифма
eufonická platnost rýmů	euphonic function of rhyme	euphonische Seite des Reims	эфоническая сторона рифмовки
formy rýmu	rhyme forms	Reimformen	формы рифмовки
samohláskový rým	vocalic rhyme	vokalischer Reim	рифмы, построенной на гласных
funkce rýmu	operative as rhyme	Reimfunktion	функции рифмы
grafický rým	graphic rhyme (eye-rhyme)	graphischer Reim	графические рифмы, так называемые eye-rhymes.
gramatický rým	grammatical rhyme	grammatischer Reim	Грамматические рифмы

InterCorp Workshop září 2013 patrickcorness.wordpress.com

**CENTRE FOR
TRANSLATION STUDIES**
at the University of Leeds

vyhledávání a čtyřjazyčný výstup
materiály pro versologický glosář: *rým*

chudý rým	poor rhyme	armer Reim	плохой рифмы
identický rým	identical rhyme	identischer Reim	<i>identischer Reim</i> , тавтологическую рифму
ironický rým			иронические рифмы
jednoslabičný rým	monosyllabic rhyme, masculine rhyme	einsibiger Reim, männlicher Reim	Односложная рифма, Мужская и женская рифма»;
jednostranný rým	consonantal alliteration and vocalic assonance in rhyme	einseitiger Reim	«односторонней» рифмовки
jednotky sdružené rýmované	rhyming pairs of lines	paarig reimende Einheiten	объединённые рифмованные ритмические группы
kalamburní rým	rhymed poem involving play on words		каламбурных рифм
kompoziční funkce rýmu			композиционной функции рифмы
koncovkový rým	ending rhyme, rhyme at the end of the line	Endungsreim	
konsonantický rým	consonantal rhyme		

InterCorp Workshop září 2013 patrickcorness.wordpress.com

LEEDS

CENTRE FOR TRANSLATION STUDIES
 at the University of Leeds

vyhledávání a čtyřjazyčný výstup
 materiály pro versologický glosář: *rým*

konsonantický rým	consonantal rhyme		
konvenční rým	conventional rhyme	konventioneller Reim	Распространенная рифма, часто встречающаяся рифма
kvantita rýmových samohlásek			различие в долготе рифмующихся гласных
lehký rým	weak rhyme	schwacher oder leichter Reim	«легкие» рифмы
lidový rým	folk rhyme	Volksreim	народного стихосложения
možný rým	possible rhyme		
mužský rým	masculine rhyme	männlicher Reim	Мужская рифма
mužský rým, otevřený	open masculine rhymes	offener männlicher Reim	открытых мужских рифм
myšlení o rýmu	concept of rhyme	Vorstellung vom Reim	концепцию рифмы

InterCorp Workshop září 2013 patrickcorness.wordpress.com

 LEEDS

**CENTRE FOR
TRANSLATION STUDIES**
at the University of Leeds

vyhledávání a čtyřjazyčný výstup
materiály pro versologický glosář: *rým*

nadměrný rým	excessively rich rhyme	überreicher Reim	рифменной чрезмерности, чрезмерно богатых рифмах
nedokonalý rým	imperfect rhyme	unvollkommene Reim	Несовершенная рифма
nejbohatší rým	richest rhyme	reichster Reim	более богатой рифмовки
nepřesný rým	Inexact rhyme	ungenauer Reim	неточная рифма
nepřipustný rým	inadmissible rhyme, cockney rhyme	unzulässiger Reim	недопустимой рифму
nerýmovaný verš	unrhymed verse	ungereimten Versen	нерифмованным стихом
nerýmovatelnost	it does not rhyme	es reimt nicht	невозможности рифмовать
netradiční rým	non-traditional rhyme	nichttraditioneller Reim	нетрадиционные рифм
neutrální rým	neutral rhyme	neutraler Reim	нейтральных рифм
nové rýmy	new rhyme pattern	neuer Reim	новую рифму

InterCorp Workshop září 2013 patrickcorness.wordpress.com

LEEDS

CENTRE FOR TRANSLATION STUDIES
 at the University of Leeds

vyhledávání a čtyřjazyčný výstup
 materiály pro versologický glosář: *rým*

obohacování rýmu, akustický	acoustic enhancement of rhyme	akustische Bereicherung des Reims	звукового обогащения рифмы
oslabené rýmové protějšky	semantically weak rhyming counterparts	Es stehen nur den Schlüsselbegriffen semantisch abgeschwächte Reime gegenüber	Только с ключевыми словами рифмуется семантически ослабленные единицы
otevřený rým	open rhymes	offenen Reimen	открытых рифмах
pararým	pararhyme	pararhyme	парарифм
platnost rýmů, významová	semantic validity of a rhyme	semantische Gültigkeit eines Reims	смысловым качествам рифмы
plný rým	full rhyme	voller Reim	полные рифмы
počet rýmů	number of rhymes, number of available rhymes	Zahl von Reimen zur Verfügung	запасом рифм, число рифм
podstata rýmu	essence of rhyme	Fundament des Reims, Wesen des Reims	Сущность рифмы
pořadí rýmů	rhyme sequence	Reihenfolge der Reime	порядок рифмовки
postačující rým	sufficient rhyme	ausreichender Reim	рифмы достаточные (suffisantes)

InterCorp Workshop září 2013 patrickcorness.wordpress.com

LEEDS

vyhledávání a čtyřjazyčný výstup materiály pro versologický glosář: <i>rým</i>			
postačující rým, v němž se opěrná souhláska neshoduje	In sufficient rhyme the respective supporting consonants do not match	Ausreichend ist der Reim, in dem die jeweiligen Stützkonsonanten nicht übereinstimmen	Достаточной — такая, в которой опорные согласные не созвучны
potřeby rýmu, pro	with regard to the rhyme	im Hinblick auf den Reim	при рифмовании
povinnost rýmovat, zrušení	abolition of the obligation to rhyme	Aufhebung des Reimzwanges	необязательность рифмовки вообще
protiklad rým ženský — mužský			сочетанию мужских и женских рифм
překládání rýmů, při	in rhyming poetry	bei Reimübersetzungen	
přirozený rým	natural rhyme	natürlicher Reim	естественной рифмой
reforma českého rýmu	reform of Czech rhyme		
rozsah rýmové shody	extent of the rhyming syllables, The extent of the rhyming correspondence	Ausmaß der Reimübereinstimmung	состав совпадающих звуков в рифме, определение рифменного созвучия
rozsah rýmu	syllable count, repertoire of rhymes	Reimumfang, Umfang der Reime,	состав рифм

vyhledávání a čtyřjazyčný výstup materiály pro versologický glosář: <i>rým</i>			 CENTRE FOR TRANSLATION STUDIES at the University of Leeds
rozvrstvení rýmů	distinguish rhymes	Aufgliederung der Reime	разделения рифм
rým bez shody koncových souhlásek	rhymes in which the final consonants do not correspond	Reime ohne Übereinstimmung des auslautenden Konsonanten	рифмы с несовпадающими конечными согласными
rým germánské lidové poezie	rhyme of Germanic folk poetry	Reim der germanischen Volkspoesie	рифме германского народного стиха
rým na dlouhé samohlásky	rhyming long vowels	Reime auf lange Vokale	рифмовка на долгие гласные
rým na nepřizvučná formální slova	rhymes involving unstressed function words	Reime auf unbetonte, formelle Wörtchen	рифмы на безударные служебные слова
rým na zavřenou slabiku	rhyme with a closed final syllable	Reim mit geschlossener Endsilbe	
rým s dlouhými samohláskami			рифм на долгих гласных
rým s chybějící souhláskou	rhymes with a missing consonant	Reime mit einem fehlenden Vokal	рифму с отсутствующей согласной
rým s krátkými samohláskami			рифм на кратких гласных
rým s otevřenou koncovou slabikou			открытого слога

vyhledávání a čtyřjazyčný výstup materiály pro versologický glosář: <i>rým</i>		 CENTRE FOR TRANSLATION STUDIES at the University of Leeds	
rým s přízvukem na poslední slabice	rhyme with final syllable stress	Reim mit der Betonung auf der letzten Silbe	мужского окончания
rým s přízvukem na předposlední slabice	rhyme with penultimate syllable stress	Reim mit der Betonung auf der vorletzten Silbe	окончания женскому,
rým se shodou opěrné souhlásky	rhyme including a corresponding supporting consonant, correspondence of supporting consonants	ein Reim mit Übereinstimmung des Stützkonsonanten	рифму, у которой совпадают не только опорная, рифмы с совпадением опорных согласных
rým založený výhradně na shodě samohlásek	Rhyme exclusively based on vowel correspondence (vocalic rhyme)	der Reim mit ausschließlicher Übereinstimmung der Vokale	рифма, построенная на совпадении только гласных
rým založený výhradně na shodě souhlásek	Rhyme exclusively based on consonant correspondence	Reim mit ausschließlicher Übereinstimmung der Konsonanten	рифма, построенная на совпадении только согласных
rým: definice (Seymour Chatman): „Rým. Opakování koncových přízvukových samohlásek a koncových souhlásek a skupin souhlásek, pokud jsou, ale ne počátečních souhlásek slabiky. „be: agree“.“	definition of rhyme by Seymour Chatman (1960:152) defines rhyme as follows: "Rhyme. Repetition of final stressed vowels and final consonants and consonant clusters, if any, but not of initial consonants in the syllable: be - agree."	Seymour Chatman definiert den Reim so: »Der Reim. Wiederholung der betonten Endvokale und Endkonsonanten und Konsonantengruppen, soweit sie vorhanden sind, aber nicht der Anfangskonsonanten einer Silbe: >be: agree<«.	Сеймур Четмен (Seymour Chatman) определяет рифму так: «Рифма. Повторение конечных ударных гласных и конечных согласных или групп их (но не начальных согласных рифмующегося слога): be—agree».

**CENTRE FOR
TRANSLATION STUDIES**
at the University of Leeds

vyhledávání a čtyřjazyčný výstup
 materiály pro versologický glosář: *rým*

rýmová dvojice, rým	rhyming couplet, rhyming poetry, rhyme pair, rhyming pair	Reimverbindungen, Reimpaar	рифмовки, рифмующейся пары
rýmová estetika	aesthetics of rhyme		рифму как художественное средство
rýmová forma	rhyme	Reimformen	форм рифмы
rýmová harmonie	rhyme harmony	Reimharmonie	рифменное созвучие гласных
rýmová hodnota		Reimwert	рифменной ценностью
rýmová kombinace	rhyme combination	Reimkombination	рифменных комбинаций.
rýmová kompozice	rhyme composition	Reimkomposition	рифменная композиция
rýmová konvence	Rhyming conventions	Reimkonventionen	рифмовке
rýmová licence	dispensations with regard to rhyme	Reimlizenzen	вольностей рифмовки
rýmová metateze	rhyme metathesis	Reimmetathesen	рифменные передвижки

InterCorp Workshop září 2013 patrickcorness.wordpress.com

LEEDS

**CENTRE FOR
TRANSLATION STUDIES**
at the University of Leeds

vyhledávání a čtyřjazyčný výstup
materiály pro versologický glosář: *rým*

rýmová možnost	potential rhymes, possibilities of rhyme, resources for rhyme	Reimmöglichkeiten	возможности рифмовки, возможностями рифмообразования
rýmová norma	norms in rhyme	Reimnorm	норм рифмовки
rýmová poetika	rhyme	Reimpoetik	поэтике рифм
rýmová pozice	rhyming position	Reimposition	конец фразы
rýmová představivost	creative imagination	Reimphantasie	воображения
rýmová samohláska	rimed vowel	reimender Vokal	рифмующейся гласной
rýmová skupina	rhyme pair, rhyming group, rhyme group	Reimgruppe	рифмообразующей группе
rýmová skupina, pevná	fixed rhyming group	fixe Reimgruppe	устойчивых рифмообразующих групп
rýmová slabika	rhyming syllable	Reimsilbe	рифмующимся слогом
rýmová slova	rhyme words	Reimwörter	рифмующиеся слова , рифмуя, подбирать слова

InterCorp Workshop září 2013 patrickcorness.wordpress.com

LEEDS

vyhledávání a čtyřjazyčný výstup materiály pro versologický glosář: <i>rým</i>			 CENTRE FOR TRANSLATION STUDIES at the University of Leeds
rýmová souhláska	rhyme vowel	Reimvokal	рифмующиеся гласные
rýmová spojení	rhyme pair	Reimverbindung	рифм
rýmová technika	approach to rhyme	Reimtechnik	рифменной техники, техники рифмования
rýmová tradice	traditions of rhyme, rhyming traditions	Reimtraditionen	рифменных традиций, традициями рифмовки, традициях рифмования
rýmová vycpávka	padding, padding rhyming words	Reimfüßel	подпорки
rýmovaná poezie	rhymed poetry	Reimpoesie	рифмованных стихов
rýmovaná slova	rhyming words	Reimwörter	рифмующиеся слова
rýmované replíky	rhyming couplets	gereimte Zweizeiler	рифмованные двустишия
rýmované slovo	rhyming word	Reimwort	рифмующееся слово
rýmované verše	rhymed verse, rhyming verse	gereimte Verse	рифмованные стихи

InterCorp Workshop září 2013 patrickcorness.wordpress.com

**CENTRE FOR
TRANSLATION STUDIES**
at the University of Leeds

vyhledávání a čtyřjazyčný výstup
 materiály pro versologický glosář: *rým*

rýmované veršové dvojice	rhymed couplets	gereimte Verspaare, gereimte Zweizeiler.	рифмованные двустишия
rýmovaný	rhyming	reimend	рифмованные
rýmovaný verš	rhymed verse	gereimter Vers	Рифмованный сти
rýmovat	rhyme	reimen	рифмовал
rýmovat	rhyme, be rhymed with	reimen, gereimt werden, sich reimen	рифмовать, рифмовалась, рифмуется
rýmovat bohatě	exemplify rich rhyme	bilden reichen Reim	это богатая рифма
rýmovat se	rhyme mutually	reimen sich untereinander	рифмуются между собой
rýmové bohatství	rhyming potential	Reichtum einer Sprache an Reimen	богатства словаря рифм,
rýmové klišé	cliché rhyme	Reimklišee	рифма-кlišе, рифменных кlišе
rýmové schéma	rhyme scheme	Reimschema	схему рифмовки

InterCorp Workshop září 2013 patrickcorness.wordpress.com

LEEDS

**CENTRE FOR
TRANSLATION STUDIES**
at the University of Leeds

vyhledávání a čtyřjazyčný výstup
 materiály pro versologický glosář: *rým*

rýmové slovo	rhyme word	Reimwörter	рифмующихся слов
rýmové souznění	orchestration of the rhyme	Reimharmonie	рифменного созвучия
rýmové vyznění			звучание рифмы
rýmové zásoby	repertoire of rhymes	Reimvorrat	рифмовки
rýmovník	rhyming dictionaries	Reimwörterbüchern	рифмовники
rýmový novotvar	innovative rhyme practice		
rýmový princip	principle	Reimprinzips	принципу рифмовки
rýmový slovník	rhyming vocabulary	Reimlexik, Reimwortschatz, Reimlexikon	словарь рифм
rýmový spoj	rhyme pairs	Reimverbindung	рифмовке
rýmový systém	rhyme scheme, rhyming vocabulary	Reimsystem, Reimlexik	системе рифмовки, Словарь рифм

InterCorp Workshop září 2013 patrickcorness.wordpress.com

LEEDS

vyhledávání a čtyřjazyčný výstup materiály pro versologický glosář: <i>rým</i>			 CENTRE FOR TRANSLATION STUDIES at the University of Leeds
rýmový tvar			приемы рифмовки
rýmový typ	rhyme scheme, type of rhyme	Reimtyp	рифмы, типом рифмы
rýmující se slabika	rhyming component	reimender Teil	рифмующейся частью
rýmující se souhlásky	rhyming consonants	sich reimenden Konsonanten	рифмующихся согласных
rýmy různé slabičné délky			рифмы с разным числом слогов
rytmický tvar rýmu	rhythmic form of the rhyme	rhythmische Form des Reims, rhythmische Gestalt des Reims	Ритмическая форма рифмы
řada stejných rýmů	Repetitive rhymes, identical rhymes, return to the same rhymes	Reihe gleicher Reime, Reihe aufeinanderfolgender Reimpaare	многократная рифмовка, ряды одинаковых рифм, одинаковым рифмам
samohláskový komponent v rýmu	vocalic component of the rhyme	vokalsche Komponente des Reims	
samohláskový rým	vocalic rhyme	vokalscher Reim	где рифма строится на гласных
samohlásky, kterými se končí rým	Vowels ending the rhyme	Vokale, mit denen ein Reim endet	Гласные, на которые оканчивается рифма

CENTRE FOR TRANSLATION STUDIES
 at the University of Leeds

vyhledávání a čtyřjazyčný výstup
 materiály pro versologický glosář: *rým*

sdužený rým	paired rhymes	paarigen Reime	смежных рифм
shoda souhlásek	correspondence of consonants	Übereinstimmung der Konsonanten	Совпадение согласных
skrytý rým	concealed rhyme	verborgener Reim	скрытыми рифмами:
slaběný rozsah rýmu	number of rhyming syllables	Silbenumfang des Reims	слоговой состав рифм
slovní složení rýmu	rhyming vocabulary	lexikalische Zusammensetzung des Reims	Словарный состав рифм
složka rýmu	rhyme component, component of the rhyme	Komponenten, Reinkomponenten	элемент рифмы
součást rýmu	component of the rhyme	Bestandteil des Reims	входит в рифму
souhláskový rým	consonantal rhyme	konsonantischer Reim	консонантные рифмы, консонансных рифм
špatný rým	false rhyme	schlechter Reim	плохими рифмами
štěpný rým	stem rhyme	Wurzelreim, Binnenreim	неграмматических рифмах, рифм лексических

InterCorp Workshop září 2013 patrickcorness.wordpress.com

LEEDS

**CENTRE FOR
TRANSLATION STUDIES**
at the University of Leeds

vyhledávání a čtyřjazyčný výstup
materiály pro versologický glosář: *rým*

teorie rýmu	theories of rhyme	Reimtheorien	теория рифмы
teorie rýmu, obecná v jednotlivých literaturách	overall rhyme theory of the respective literatures	allgemeinen Reimtheorie der einzelnen Literaturen	общей теории рифмы в отдельных литературах.
tklivý rým	sentimental (homonymic) rhyme	rührender Reim	<i>rührender Reim</i>
tradiční rým	traditional rhyme	traditioneller Reim	традиционным
tradiční rým	traditional rhyme, traditional rhyme pattern	traditioneller Reim	традиционные рифм
tvár rýmů	rhythmic form of the rhyme	rhythmische Gestalt des Reims	ритмический характер рифм
tvorení rýmu	rhyming convention	Reimgestaltung	рифмовки
typ rýmu	type of ending, type of rhyme	Reimtyp	вид окончания, типа рифмы, категорий рифм
úplný rým	full rhyme	vollständiger Reim	полной рифме
useknutý rým	truncated rhyme	gekürzter Reim, abgehackerter Reim	усеченная рифма

InterCorp Workshop září 2013 patrickcorness.wordpress.com

LEEDS

vyhledávání a čtyřjazyčný výstup materiály pro versologický glosář: <i>rým</i>		CENTRE FOR TRANSLATION STUDIES at the University of Leeds	
uvolnění rýmových zákonů	relaxation of canonical rules of rhyme	Lockerung der Reimgesetze	смягчению законов рифмовки
uvolnění tradičních předpisů pro rým	abandonment of the traditional rules applying to rhyme quality and alternation	Lösung von den traditionellen Vorschriften für den Reim bezüglich der Qualität und der Alternanz	освобождение от традиционных правил рифмовки в отношении качества рифм и их чередования
uvolněný typ rýmu	decanonised types of rhyme	dekanonisierten Typen von Reimen	неканонических типах рифмовки
uvolňování rýmu	relaxation of rhyme	Lockerung des Reims	ослабление рифмовки
vázanost rýmu na jazyk	language-specificity of rhyme pattern	sprachliche Gebundenheit des Reims	рифм обусловлено особенностями языков
verš rýmovaný	rhyming verse, rhyming lines	gereimter Vers, reimende Verse	рифмованный стих, рифмующимися строками
vliv dialektické výslovnosti na rým	influence of dialect pronunciation on rhyme	Einfluss der dialektalen Aussprache auf den Reim	влияние диалектов на рифму
volnost	freedom	Freiheit	
významově obsažný rým	semantic content of the rhyme	semantisch inhaltsvolle Reime	содержательность рифмовки
významově vhodný rým	semantically suitable rhymes	semantisch geeigneter Reim	подходящих по смыслу рифм

**CENTRE FOR
TRANSLATION STUDIES**
at the University of Leeds

vyhledávání a čtyřjazyčný výstup
materiály pro versologický glosář: *rým*

vzácný (originální) rým	original rhyme	seltener (origineller) Reim	редких (оригинальных) рифм
základ rýmu	basis of rhyme	Grundlage des Reims	В основе рифмы лежит
zásoba rýmů	repertoire of rhymes	Vorrat an Reimen	возможностями для рифмовки
znělost souhlásky v rýmu	voiced consonants in word final position	Stimmhaftigkeit der Konsonanten auch am Wortende	сохранившие звонкость согласных и в окончаниях слов
zvláštnosti rýmu	peculiarities of rhyme	Besonderheiten des Reims	особенности рифмы
zvuková podoba rýmů	acoustic form of the rhyme	klangliche Gestalt des Reims	звуковая форма рифмы
zvuková shoda v rýmu	identity of sound in a rhyme	klangliche Übereinstimmung im Reim	созвучие
ženský rým	feminine rhyme	weiblicher Reim	женская рифма

InterCorp Workshop září 2013 patrickcorness.wordpress.com

LEEDS

Čtyřjazyčný korpus
Umění překladu Jiřího Levého

Děkuji za pozornost!

